

Hranice

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Hranice

Nadmořská výška: 260 m n. m.

Počet obyvatel: 17 109

Adresa URL: www.mesto-hranice.cz

Okres: Přerov

GPS souřadnice: 49.549664N, 17.734922E

První pís. zmínka: 1169 (856 let)

PSČ: 753 01

Památky a zajímavosti Hranice

Historické jádro města Hranice je vyhlášeno městskou památkovou zónou. Nachází se zde řada historických památek, pamětihodností a turistických zajímavostí.

Turistické informační centrum města Hranic popisuje tyto pamětihodnosti:

Čaputův dům

Dům Jana Pinkavy

Dům s renesančními sgrafity

Evangelická modlitebna

Farní kostel Stětí sv. Jana Křtitele

Gallašův dům

Hradby

Kunzova vila

Mauzoleum na městském hřbitově

Městský hřbitov

Most přes Bečvu

Popraviště a socha Panny Marie Pod Lipami

Poutní místo Kostelíček

Římskokatolická fara

Školní náměstí

Stará radnice

Synagoga a židovské ghetto

Tunel ve Slavíči

Viadukty

Vojenské ústavy

Zámek

Židovský hřbitov

Zámek

Na místě renesančního zámku stávala již v roce 1398 gotická tvrz a roku 1465 je uváděn hrad pánů z Cimburka. Jan Kropáč z Nevědomí (1553–1572) ho přestavěl na trojkřídlý zámek, který získal

dnešní podobu za Zdeňka Žampacha z Potštejna (1595–1609), díky němuž se stal jedním z unikátů pozdní renesance na Moravě. V letech 1996–1998 byl zámek rozsáhle rekonstruován a v současné době je sídlem městského úřadu. Způsob provedení rekonstrukce včetně zastřešení dvorany je ukázkou kultivovaného využití památky pro moderní účely.

Stará radnice

Četnými gotickými a renesančními prvky patří k nejkrásnějším projevům stavebního ruchu 16. století, kdy vzniklo i mnoho dalších měšťanských domů na náměstí. Vyniká především věží s hodinami, podloubím a pozdně gotickým sálem v přízemí. Hvězdicovitá klenba sálu je z 16. století, jak dokazuje i letopočet 1528 na masivním osmibokém podpěrném pilíři, z něhož vybíhá gotické cihlové žebrovní stropu. Asi v r. 1571 byla na nároží budovy vystavěna hranolová věž s obydlím věžného a ochozem. Věž je zpřístupněna a nabízí prohlídky s průvodcem.

Dnes v objektu sídlí městská knihovna, informační centrum, Městské muzeum a galerie (MMG) a ZUŠ Hranice.

Farní kostel

Pozdně barokní klasicizující kostel Stětí sv. Jana Křtitele na Masarykově náměstí byl navržen v ateliéru brněnského dietrichštejnského architekta Františka Antonína Grimma v r. 1752. Impozantní stavba, která vyniká především vypjatým průčelím s věží, zcela změnila proporce náměstí lemovaného jednopatrovými domy. Její výzdoba pochází většinou z 60. let 18. století. Před hlavním vchodem do kostela, mírně vlevo od jeho osy, je v dlažbě náměstí uložena pamětní deska, která připomíná popravu hranických měšťanů stětím za účast na protihabsburském povstání v r. 1627.

Židovská synagoga a hřbitov

V roce 1611 došlo k prodeji několika kamenných domů židům, což předznamenalo založení židovské obce. Ve 30. letech 17. století obec ve dvoře hebrejské školy vystavěla první synagogu, počátkem 19. století už ale modlitebna nedostačovala množství věřících. Žádosti o její rozšíření byly zprvu zamítnuty, až r. 1864 mohli Židé starou synagogu zbořit a vystavět na jejím místě větší podle návrhu vídeňského architekta Franze Machera, a to v maursko-byzantském stylu. Budova není orientována směrem k Jeruzalému, pro nedostatek místa směřuje k východu až severovýchodu. Dnes patří Církvi československé husitské, využívá ji MMG a slouží k expozičním účelům - konají se v ní výstavy moderního výtvarného umění. Synagoga patří k nejhodnotnějším stavbám vzniklým v Hranicích během 19. století a je zařazena do Ústředního seznamu kulturních památek ČR.

Židovský hřbitov byl založen pravděpodobně v 17. století, nejstarší čitelný náhrobek pochází z roku 1686. V době německé okupace byl jeho areál poškozen, za komunistického režimu zdemolován. Nařízenou likvidaci se však podařilo zastavit a od roku 1991 se hřbitov obnovoval. Po rekonstrukci se stal součástí městské památkové zóny a je veřejně přístupný.

Poutní místo Kostelíček - v jehož areálu se nachází pozdněgotický kostel Narození Panny Marie, hřbitov se 14 kaplemi křížové cesty a raněbarokní kaple sv. Antonína Paduánského. Místo je oblíbené krásným výhledem na město Hranice.

Hranická propast - je nejhlubší propastí České republiky a její dno stále zůstává nedobytným tajemstvím. Suchá část propasti je hluboká 69,5 m, podstatně více prostoru ale skýtají hlubiny pod hladinou jezírka. Propast je zaplavena uhličitou kyselkou, jejíž teplota se pohybuje mezi 16–20 °C. Impozantní hloubka propasti je důsledkem silné koroze vystupujících minerálních vod s vysokým obsahem CO₂, které vytvářely ve vápencovém masivu dutinu netypickým směrem, a to ze zdola nahoru. V propasti se vyskytuje

řada chráněných druhů rostlin a živočichů, jen netopýrů zde bylo napočítáno jedenáct druhů. Propast se nachází na území Národní přírodní rezervace Hůrka u Hranic a je zapsána také v seznamu evropsky významných lokalit České republiky NATURA 2000.

Další historické památky:

Bratrský sbor - původně kostel jednoty bratrské, později katolický kostel sv. Šebestiána, r. 1786 přeměněný na skladiště soli. V roce 1923 vrácen českobratrské církvi.

Dům se sgrafity - renesanční dům na předměstí se sgrafitovou výzdobou na fasádě.

Gallašův dům - rodný dům Josefa H. Agapita Gallaše (1756–1840), národního buditele, básníka Puchmajerovy školy, malíře, lékaře, autora mnoha studií o uměleckých a historických památkách.

Hradby s baštami - ve dvou páslech kolem města vybudovány za Cimburků (1431–1475) a Pernštejnů (1475–1547)

Palác Kunz - na třídě 1. máje 328, neobarokní palác s bytem a kanceláři podnikatele Antonína Kunze z roku 1897 od pražských architektů Jana Kříženeckého a Josefa Pokorného.

Viadukty - nejstarší byly postaveny mezi léty 1844–1847 na tehdejší Severní dráze císaře Ferdinanda.

Unikátní technickou památkou je také 250 m dlouhý a 6 m vysoký železniční tunel vystavěný v letech 1845–1846 pod obcí Slavíč.

